

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L Ч. 178. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 25-го серпня 1942.

No. 178. Jersey City, N. J., Tuesday, August 25, 1942.

VOL. L

ТРИ ЦЕНТИ В БЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: WErger 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: WErger 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

БРАЗИЛІЯ В ПЕРШИХ ДНЯХ ВІЙНИ

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — Проголосивши минулої суботи війну Державам Осі, з винятком Японії, Бразилія взялась за внутрішню організацію, потрібну для ведення війни. По вулицях міст діють урядові чинники й перш усього вичищують край з ворожих елементів, котрих в Бразилії подостатком. Сотки громадян німецького й італійського походження, на котрих є тінь підозріння, йдуть до концентраційних таборів. Також Бразилія почала впроваджувати заходи, які готувались до летунських наїздів. Бо полуднева частина Атлантики, що розділяє Бразилію від Африки, є далеко вузла, ніж північна частина між Злученими Державами Америки і Європою. Причиною вступлення Бразилії до війни було те, що Держави Осі в останніх місяцях безрозбірно затоплювали бразилійські торговельні кораблі. Широке населення Бразилії прийняло війну з ентузіазмом. (Німці й італійські радія твердять, що Держави Осі дали малі причини для Бразилії вступати в війну. Те вступлення, судячи по радієвих заввагах, для Держав Осі є смутним фактом).

ВІДГОМІН БРАЗИЛІЙСЬКОЇ ВІЙНИ В АМЕРИЦІ.

НЬО ЙОРК. — В Злучених Державах Америки, як теж по інших американських державах, вступлення Бразилії до війни, викликало радість. Бразилія, це край з 44 мільйонами мешканців, а крім того з величезними природними ресурсами. Бразилія має великі впливи в Полудневій Америці і з нею будуть солідаризуватись інші полуднево-американські держави. Уругвай вже вислало ноту до Бразилії, кажучи, що вповні солідаризуватись з чинком Бразилії і буде по своїм силам давати всіляку поміч Бразилії, в дусі панамериканської декларації. Аргентинський уряд ствердив, що вступлення Бразилії до війни матиме великі наслідки для Полудневої Америки, але водночас заявив, що буде придержуватись неутраляності.

ЛЕТУНИ ДО БРАЗИЛІЇ.

ВАШИНГТОН. — Американський уряд вислав літаком 44 інструкторів, для навчання і організування бразилійської повітряної фльоти. Водночас вислав відповідне число навчальних літаків. Передтим Бразилія мала навчальні літаки німецького типу. Між Злученими Державами Америки і Бразилією наступили конференції, в цілі уділення Бразилії технічно-мілітарної помічі для здвигнення такої мілітарної сили, на яку Бразилію стати.

ЗРІСТ НАЦІОНАЛЬНОГО ДОХОДУ.

ВАШИНГТОН. — Департамент торгівлі подав до прилюдного відома статистичні числа, з яких виходить, що теперішній національний дохід Америки виносить річно сто і три біліони доларів. Цей дохід від вибуху війни зріс на 31%. Він далі знаходиться в стадії зросту. Причиною цього є воєнні видатки і зв'язані з ними заробітки людей. — Постійний зріст національного приходу викликає в конгресових колах побоювання інфляції. Сенатор Тефт в прилюдній промові заявив, що в Америці треба впровадити чимськорше 10% податок від усіх закупів, крім харчів. Себто від кожної річі, крім харчів, покупець при купні мусів би заплатити десять відсотків більше, ніж ціна даного продукту. В той спосіб, говорив сен. Тефт, надмір гроша буде назад повертати до державної каси, а також це буде дещо знеохочувати людей від покупок продуктів, котрі в нинішніх часах будуть все меншати. Проти того податку виступили представники юній К.П.О., кажучи, що той податок спадє тягарем головно на робітників.

ПОЗБАВЛЯЮТЬ РОДИН „РЕЛІФУ“.

НЬО ЙОРК. — Міські влади відобрали 407 ньюйорських родин підмоги, чи так звані „реліфи“, після того, як членам тої родини запропоновано працю, а вони відмовились працювати. Також завішено виплату „реліфу“ 538 інших родинам, в котрих є особи здібні до праці, а вони не хочуть працювати, хоч влади дають їм працю. Міські влади водночас заявили, що відсоток родин, в котрих є здібні до праці особи, але вони відмовляються від праці — є дуже малий. Величезна більшість людей дуже радо бере працю, якщо ту працю їй дають влади. Біля 200 родин щодня переходять з „реліфу“ на працю.

ТЕПЛА ВОДА ТАКИ БУДЕ ОБМЕЖЕНА.

НЬО ЙОРК. — Посадник Ля Гвардія заявив, що обмеження теплої води по домах таки наступить і воно буде далеко гостріше, ніж це в своїм першій проекті він подав до відома. Те обмеження мабуть наступить з боку вашингтонських властей, говорив він. Воно також буде впроваджене по цілих Злучених Державах, а то тому, що внаслідок війни треба ошаджувати опаловий матеріал.

Републіканська Конвенція в Саратога Спрінгс

САРАТОГА СПРІНГС, Н. Й. — Вже кілька днів відбувається тут конвенція ньюйорської Републіканської Партії, завданням якої в першу чергу є іменувати кандидата на ньюйорського губернатора, яктеж кандидатів на інші важкі державні посади. Майже певним є, що буде іменований Томас Дьюї, ньюйорський головний прокуратор. Вендел Вилкі, титулярний провідник Републіканської Партії, і республіканський президентський кандидат в минулих виборах, прислав до одобрення програму, зложеної з трьох точок: 1) Републіканська Партія має зобов'язатись супроти політики, котра веде до співпраці з іншими державами, воюючими по боці Америки; здоровля інших воюючих по боці Америки народів є кінечне для врятування самої Америки. 2) Без огляду як довгою і тяжкою може бути ця війна, Републіканська Партія відсуває цілковито думку про замирення, аж доки не буде досягнена повна перемога. 3) По війні Републіканська Партія буде прагнувати до встановлення в світі таких інституцій, котрі погамовувалиб надмірний націоналізм і заборчість інших країв й вдержували на світі сталий мир. Колиб треба було, то Америка встановить міжнародну мілітарну силу для вдержування справедливого миру на світі. — Ці три точки, як заявили представники конвенції, такі засадничі, що вони напевно будуть одобрені. Позатим Вендел Вилкі має сильку опозицію в згаданій партії, бо декому не впадоби, що він занадто тісно співпрашає з президентом Рузвельтом.

ДИСКРИМІНАЦІЯ СУПРОТИ ЧУЖИНЦІВ

САН ФРАНЦІСКО. — Місцева Рада для боротьби з дискримінацією супроти чужинців заявила, що це самі влади роблять різниці в припинанні чужинців на працю, серед них стейтова агенція для посередництва в праці. Вона, всупереч розпорядкові президента Рузвельта, щоб не відтучати від праці чужинців, котрі є лояльні супроти Америки — відкидає чужинців і тим завдає втрати для воєнних зусиль Америки. Серед тих чужинців є багато фаховців і вони моглиб стати дуже корисні для воєнних зусиль, каже згадана рада.

НАГОРОДА МАЛЕНЬКІЙ ФАБРИЦІ

ВАШИНГТОН. — Рада Воєнної Продукції нагородила великим призначенням маленьку фабрику, що складається з 60-літнього власника Джейка Спарлінга і одного 79-літнього робітника П. Фогельсона з Бей Сіті, Міш. Ті два чоловіки виробили 18,000 оброчів, потрібних для воєнних цілей. Працювали вони по 15 годин на день. „Робітники вілносини“ в тій фабриці, як говорив власник, є „ідеальні“. Нема сварки і нема страйків.

Відзначено Американців, що Проводили Налети на Францію

ЛОНДОН. — Ген. К. А. Стап, що командує американськими повітряними силами в Європі, надіслав відзначенням двох американських офіцерів, що проводили налетами на французькі міста, що є під нацистською владою. Четверту з ряду найвищу нагороду „Срібної Зв'язки“ припінив він ген. І. С. Ікероу, що сам проводив бомбовою американською ескадрою, що зробила налет на ворога. І припінив ту саму нагороду полковникові Ф. А. Армстронгові, що був у провіді „літаючих фортець“, що бомбардували Руен.

СТАЛІНГРАД У ЩОРАЗ БІЛЬШІЙ НЕБЕЗПЕЦІ

МОСКВА. — Не зважаючи на те, що советські комунікати знову подають про дуже завзяті бої й величезні втрати, які понесли німецькі й італійські частини, німцям таки вдалось перетягнути через Дон більшу скількість танків, а теж і війська, що підсувається щораз далі під Сталінград. Подібне можна сказати і про те, що діється на полудне над Чорним морем, де теж ідуть великі бої під Краснодаром, але і де теж є вже безпосередня загроза Новоросійську, советській пристані над Чорним морем.

ГІТЛЕР КАЗАВ ДЕЩО „ПОПУСТИТИ“

СТОКГОЛЬМ. — Наставлений нацистами прем'єр, Відкун Квізлінг, був в Німеччині, де дістав приказ, щоб не натискати тепер дуже на церкву і її провокувати, бо треба надіятись кожної хвилини британської інвазії Норвегії. Тим пояснюють, що тепер облекшено деякі зарядження, звернені проти церкви.

ЩЕ ДАЛІ НЕСПОКОЇ В ІНДІЇ

БОМБАЙ. — В Індії дещо притихло, бо самі націоналістичні провідники накликають до спокою. Та проте в Бомбаю арештовано 20 студентів за намагання влаштувати похід, а в Нагпур арештовано 350 осіб за неспокої минулих днів.

ЗАКРИЛИ ОЧІ НАЦИСТІВСЬКИМ ПОЛОНЕННЯМ. — На образку бачимо одну з многих сцен, які видно було в одній з британських пристаней, де висідали на беріг британської командос, що брали участь в рейді на французьку пристань Діен. Це командос ведуть німці, що їх забрали в полон підчас рейду. Як бачимо, то очі полонених заслонені, щоб не визнавались, де вони є і куди їх ведуть.

ВЕЛИЧЕЗНИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНВОЙ ДОПЛИВ ЩАСЛИВО ДО АНГЛІЇ

ЛОНДОН. — Асошіейтед Прес подає, що в британських пристанях розладовують американські кораблі, що прибули в американському конвою, найбільшому з усіх, які досі сюди доплили. Конвой був стережений американськими воєнними кораблями й американськими літаками. На тих кораблях перевезено знову свіжі тисячі молодих американських воєнків, а також величезну масу різного роду воєнних матеріалів. Усіх воєнків розіслано зараз до різних американських баз, що їх побудовано останніми місяцями, де вони відбудуть ще останні вправи, що мають їх навчити найновіших способів боротьби, що потрібні для того, щоб вони могли взяти участь в „другому фронті“.

ГОТУЮТЬ ДЛЯ НІМЦІВ УДАР ЗА КАВКАЗОМ.

ЛОНДОН. — В часі, коли німецькі війська прямують в напрямі Каспійського моря, продаючись через Кавказ, готується для них нова „несподіванка“, яка у свою чергу готова перемінитись незабаром у справжній „другий фронт“, якщоб німці забажали вдертись до Ірану чи Сирії. Ось так розуміють в Англії те, що установлено окрему військову команду для британських військ, що нагромаджені в Ірані й Іраку. На чолі тої армії стоїть тепер сер Генрі Вилсон, себто той генерал, якого британський прем'єр Чорчил називає „знаменитим воєнним стратегом“. Він відзначив себе в воєнній виправі на Грецію, яка вправді закінчилась нещасливо, але так є, що ніхто не міг надіятись тоді чогось іншого. Зате в Сирії ген. Вилсон скоро привів край до порядку.

НІМЦІ ОСТЕРІГАЮТЬ УКРАЇНЦІВ В ФРАНЦІЇ.

ЛОНДОН. — Бюро Ройтера доносить, що всі українці, що живуть в занятій нацистами Франції, якщо не зголосяться до поліції до 1. вересня, будуть вважатись за советських горожан і відповідно до цього трактовані, очевидно з боку Гестапо.

ГІТЛЕР ПІДЕ ЗА ПРИКЛАДОМ СТАЛІНА.

ЛОНДОН. — В урядових колах рахуються з тим, що якщо Об'єднані Держави зачнуть наступати на Гітлера на європейській землі, себто, як зачатись справжня інвазія, то німці цілком певно підуть за прикладом Советів, що залишили, на приказ Сталіна, ворогам тільки саму „обсмажену землю“. Те саме, кажеться далі, прикаже Гітлер робити і німецькому війську, якщо прийдеться йому відступати. А це знову означає, що британським інжинірам і робітникам треба вже тепер готуватись до того великого завдання, яке їх же, коли треба буде негайно направляти мости, тунелі й т. д., як теж достачати населенню поживи і того, що є найкінчише.

РАДІ, ЩО БРАЗИЛІЯ ПЕРЕЙШЛА ДО АЛІАНТІВ.

ЛОНДОН. — Бритійська і советська преса повна коментарів, що обговорюють вступлення Бразилії до війни по стороні Об'єднаних Держав. Усюди слідна радість, що Бразилія повзяла ось таке рішення.

ЩОБ НАБУТИ ГАРТУ І ДОВІРЯ ДО СЕБЕ.

ЛОНДОН. — Американські кореспонденти передають цікаві враження з того, як британська армія гартується до „другого фронту“. Вже з цього видно, як серйозною є ця справа, а теж, як і трудною. Отже створено окремий вишкіл для тих, що малиб бути першими, що будуть продиратись серед граду гарматних і крісових куль, гранатів і бомб, скидваних з літаків. Вправи відбуваються для тих воєнків серед справжньої стрілянини і справжніх експлозій. Ті, що вправляються, скоро пізнають, що щоб виконувати завдання і ратувати життя, вони мусять обов'язково держатись дуже строго приказів старшин. З тих, що перейдуть такі вишколи найліпше, будуть рекрутуватись „командос“, а теж інструктори до інших частин, бо подібні курси переходитиме тепер ціла армія. Іде впершу чергу про те, щоб воєк загартувався, позбувся, страху і набрав повного довіря до себе і своєї команди.

СОВЕТИ ЖДУТЬ НА ВІЛКОГО.

МОСКВА. — Як тільки рознеслась вістка, що Вендел Вилкі прибуде як спеціальний висланик президента Рузвельта теж і до Москви, советська преса повитала ту новинку тим, що в Советах стріне Вилкі сердечне прийняття.

НЕ ХОЧУТЬ ІТИ „НА БАГНЕТІ“.

ЛОНДОН. — Англійки, що є в рядах Окзілієрі Територієн Сервіс, заявили, що виконують усе, що від них вимагає воєнна служба, але ніколи не вжикють багнетів. Мабуть, тому, як кажуть, що природний інстинкт жінки звернений до того, щоб життя вратувати...

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

АЛІАНТИ ПЕРЕХОДЯТЬ ДО ОФЕНЗИВИ

Від довгого часу можна було завважити нарікання на те, що Об'єднані Держави ще далі в дефензиві. Знову оборонною війною війни виграти не можна, коли зважити, що хочемо відібрати Державам Осі оті великанські простори, що вони їх загарили, а з тим і визволити ті сотні мільйонів людей, що вони їх поневолили. Що ось так є, винують за те найбільше британський прем'єр Чорчил, що виглядає на іронію, бо саме він має за собою славу запальливої людини, що вже не раз брала за різні офензиви. Та, як виглядає, саме ті минулі офензиви мабуть навчили навіть гарячого Чорчила, щоб передчасно не горячитись і не наступати тоді, коли нема вигляді на перемогу. Тепер питання: А чи є уже тепер такі вигляди?

Останні воєнні події на Атлантиці і Паціфіку вказують наглядно, що зближаємось до того моменту, коли Об'єднані Держави возьмуться за офензиву на великі розміри. І то як проти Німеччини і Італії, так і проти Японії; як на Атлантиці, так і на Паціфіку. Отже буде таке, як те, що ми тепер бачили, як в одному і тому самому часі були бої на Соломонських островах і рівночасно в Франції; як над Атлантикою і на Паціфіку війська Об'єднаних Держав вдерлись на землі, загарили Державами Осі, там німцями, а тут японцями, віднісши в одному, і другому випадку перемогу.

Ще є одне дуже замітне: як в Лондоні, так і в Вашингтоні, не перецінують ось тих воєнних подвигів. Не називають їх ніяким "другим фронтом", чи чимось подібним, а тільки "рейдом", наступом, що є спробою, "вступом", до чогось важнішого й дійсно великого. Очевидно, що здобутки американців на Соломонських островах є такі, що вже вони самі можуть відіграти дуже поважну роль в дальших воєнних операціях, якщо їх вдержитись. Ось таких здобутків над Атлантикою нема, але вони не були навіть у плані, коли рішення перевести рейд на Дієп, бо ходило головне про те, щоб переконатись наглядно, чи інвазія Європи є взагалі можлива.

Вислід з тих воєнних подій такий, що так, як американці тепер наглядно переконались, що японців можна вигнати з загарианих ними територій, так і в Англії всі пізнали, що "другий фронт" в Європі не є ніяким мітом, але справою найближчої будуччини. Це теж побачили і ті народи, що є в армії Осі. Побачили це навіть самі німці та пізнали, що Гітлер може бути смертельно заатакований саме з цього боку.

Ось того всього треба було, щоб можна було Об'єднаним Державам приступати до рішальної офензиви. Піднято поневолені народи на дусі, піднесено армії Об'єднаних Держав морально, а крім того набуто великого воєнного досвіду, без якого годі було пускатись на того роду воєнні операції. Очевидно, що з цього не виходить, що та справжня офензива зачнеється уже завтра. Цього не буде. Але теж не будемо на неї вже й дуже довго ждати.

Ольга Кобилянська.

Під Голим Небом

(3)

Ізза ліса надлетіла біла хмара снігу і кинулася на хатину. Рвала і термосила її, добивалася і силувалася розірвати вікна або двері. Не чув її ніхто там у середині. Вона прилітала з широкого поля і благала рятунку. Там страшно діялося...

В хаті було тихо, і темно, свічка згасла. В углах темнота стовпом зросла і стояла недвижно, а серединою хати прокинувся сумрак. На печі лежала старенька і світила чорними очима просто у вікно.

Чуда все. Не могла відчинити вікна, воно було забите, а вона лиш одною рукою і душею жива; хрестилася на силу і відповідала: "Я чую — казала — але не можу; вертай назад".

Хмара помчалася кудись, полишаючи за собою гробову тишину в хаті, а за хвилину прийшла друга.

Знов те саме. Термосіня, стора і гудіння в комині. Жмені снігу металася о вікна, а вікні почалося дике шаління довкола хатини. Мала хоч би й розсидитись — а допустити до живої душі... Холод тиснувся жалібно коло шиб і бажав усе на віки заморозити, а вітер заохочував гострим свистом. Через час почувся головний лускіт, а опісля жалісний бренькіт. Зі сторони ліса відірвалося вікно і падаючи розбіглося на дрібні кусні.

На полях зле виглядала. У повітря нечуваний бій. Хмари снігу кидалися зміними на сиво, клубилися і розбивалися завзято — інші знов металася серпанками сполухано на всі боки, розпинали широко свої крила, відпирали напір дикого вихру. Але він сильний і розлючений, рвав їх зі собою, кишав до землі, а опісля знявши їх у гору — розносив з побід-

Повоєнні Цілі

Вояк, котрий бореться в фронтних лініях, не має багато часу думати про повоєнні устрій світу. Його безпосереднім обов'язком є загоріти ворогові шлях до рідного краю й остаточно довести війну до переможного кінця. Його бажання є, щоби цілий край, ціле запілля, всі свої зусилля повертали для фронту і мілітарної перемоги. Зрозуміло, що коли такий вояк бачить, як хтось в запідлі занадто розвозиться над повоєнними цілями, зокрема над тими суспільними укладами, котрі мають по ріжних краях по війні існувати, до його знаходить досада. "Перше виграти війну, а опісля говорити про внутрішні устрої", часто заключає він.

Проте тому самому воякові потрібно віри, що по війні міждержавний і внутрішньокраєвий устрій буде такий, в котрім людям буде жити краще; а понад усе — не буде над головою вічно висіти небезпека, що кривава різня людей скоро зачнеється наново. Вояк віддає своє життя за щось. Він мусить вірити не лише в минуле, себто, що устрій його краю і справа за яку він пішов до війни, були добрі і справедливі, але й що той устрій, котрий наступить по війні і та справа, котру заступатиме його край, будуть великі і чесні.

Всі безсторонні знавці в Америці і Британії стверджують, що найбільшою силою Німеччини і Японії є віра в їхні національні ідеали. Німецький вояк бється з такою вірою і відвагою лише тому, що він вірить, що бється за добро. Німеччини і за навітряний кривд, заподіяних Німеччині іншими народами. Таку саму фанатичну віру мусять мати вояки демократичних країв. Замало придумувати прекрасні моделі літаків і повзів та витворювати їх десятками тисяч. Треба для них ще духової погнової сили, щоб вони могли як слід поставити чоло ворогові і остаточно того ворога покотати.

Без сумніву, моральна сторона демократичних держав є сильна. Боже не вони нападали на Німеччину і не вони проголосували світові, що йдуть на нього в цілі підбою. Але демократичні краї мусять отворто глянути правді в очі, коли не хочуть обманювати себе самих і тим самим собі завдавати удари в спину. Вони мусять собі сказати, що по першій світовій війні помилки такі були і ті помилки вже більше не повторяться. Ті помилки містились в лицер-

стві заграничної політики переможних держав, з Францією на чолі, які словами проголосували великі ідеали, а на ділі вели дешевеньку, себелюбну, імперіалістичну політику, не оглядаючись ні трошки на ті високі ідеали, про які так багато самі говорили. Говорили вони тоді багато про самовизначення народів. Але те самовизначення дісталося лише тим, котрі йшли, чи обіцяли йти, по дорозі їхнього імперіалізму. Стремління інших народів, що западло вірили в ті високі ідеали і забули при- існувати до себелюбних імперіалістичних цілей переможців, брутально здушено. Таку політику постійно ведено в роках розділюючих першув світову війну від другої.

Те лицерство було знаменитим опалом для нацистських, та ріжного роду фашистських пропаганд. Вони жили на тім лицерстві і на це не було іншої ради, лише — того лицерства позбулись. Але державні мужі європейських потуг ні не мріяли про те, щоб лицерства визбувались. Лицерство стало тогочасно "великою дипломатією", а короткозрімі себелюбні інтереси даного краю, стали святістю, якої ніхто не відважувався спростувати.

Тут треба зазначити, що це не значить, що переможних, зокрема німців, по першій війні не треба було якось покарати і забезпечитись перед черговою різницею. Але та кара мала бути розважна, доцільна, не мстива. Коли німці накоїли Європі стільки лиха своєю політичною силою, треба було знищити джерела тої політичної сили, а не мститись на цілім народі. Іншими словами, можна було поділити Німеччину на дрібні політичні одиниці, які б не мали жодних даних минулого, але водночас дати тим малим одиницям змогу жити достойно в повному добробуті. Можна було придумати й інший план. Та який би цей план не був, він мусів бути опертим на тверді засади справедливості і отвертості, а не на дешевенький жадобі панувати над іншими, закритий високими гуманними засадами. Колиб німецькому народові виразно було сказано: "Світ боїться вас, коли ви є разом; ми не хочемо вас, як народу нищити, а навпаки, шануємо вас і вашу культуру, а боїмось вас з політичного боку, бо в політиці ви приймаєте іншу душу і стаєте брутальними; тому ми ділимо вас на малі політичні одиниці, даючи вам водночас

літо, це була зима люта, як огонь. Грубі напам'януючі слова пролітали над нею чим раз рідше і слабше. Десь немов розліталися. Віжок, здавалось, ніхто не держав. І справді не держав. І пан витягнув пляшку з горілкою, що він її напихав та посмертний обід і розгрівався нею всі троє. Ремерзли до кости. Мали під собою лиш купу лабозу і якесь лахміття. Коли виїздили з дому, було тихо у повітрі. Вона попівала жадібно подаліти її розгріваючи й напикот, хухукати раз-ураз у закостенілі руки — а мале, напившись, уснуло. Він уже найдовше прилягав устами до флашки. Опісля викрикував важким і грізним голосом на конину — і часом мов пригадував собі щось, дивився диким перелаканим поглядом перед себе. Довкола нього шаліла замешлянина; страшно, давно нечувано, і він не бачив нічого. В лице, що висував його, аби глядіти кудись вперед, било зміними шпильочками і очі ступовалися мимоволі. Щоким

матеріальну можливість існувати, і розвивати всі свої культурні цінності" — тоді німецький народ скорився перед тим твердим законом. Але німцям говорено про самоогорі, про демократію, про справедливість, про пошанування чоловіка, а водночас обтяжувало кожного німця репараціями на 65 літ його життя. Вкупі з тим дали залашувати німецькому народові свободу жити разом, й переклепувати гнів, випливаючий до світового лицерства, на нову вибухову політичну силу.

Переможна Антанта за своєю Лігою Націй в подібний спосіб поступала до всіма іншими країнами, котрі не зуміли вплутатись в орбіту її впливів. На результат цього не треба було довго ждати. Нині цілий світ, включаючи Америку, керується в смертельних змаганнях.

І знов історія повториться, коли вже тепер люди не зачнуть думати над будучим ладом і знов американський вояк знайдеться в фронтних лініях, коли з його терпіння вже тепер не виростуть краці світової відносини. Лицерство мусить пропасти. Там, де треба котрий наріз покарати, там треба це зробити отверто і виявити причини. А не говорити про високі ідеали там, де тих ідеалів не можна приміняти. До твердих фактів люди скорше привикнуть і скорше з морального боку їх стралять, ніж до лицерства.

В будучім світовім ладі, безперечно, державні мужі братимуть під увагу інтереси своїх поодиноких країв. Але ті інтереси повинні опиратись на аксіомі, що це в інтересі їх краю є світовий лад будувати на справедливих основах. Бо всяка брехня і лицерство, навіть коли зручно заховані за високі ідеали, зашкодять остаточно себелюбним інтересам даного краю, так, як зашкодять паршивий матеріал, захований в фундаментах якогось дому.

Чимало державних мужів ріжних країв такого паршивого матеріалу вже тепер готує для фундаментів будучого світового ладу. Вже тепер з дешевеньких себелюбних мотивів вони видигають свої претенсії до чужих країв, вибираючи ті претенсії в ріжні "історичні місця", чи в "історичні права". Знов деякі інші державні мужі піддержують ті претенсії, бо, мовлять, з черги вони дістануть піддержку в якійсь іншій, такій самій брудній справі для себе.

Ці справи вже тепер треба висвітляти. Бо занадто дорога кров американського вояка, щоб з неї мали скористати де-

Для Перемоги Необхідна Тотальна Війна

Бюро Воєнних Інформацій видало недавно критичний і доволі понурий огляд сучасного воєнного й економічного положення Америки з пересторогою, що "Ми можемо програти цю війну". В огляді сказано, що хоч поодинокі американці принесли великі жертви, то "як держава ми ще є тільки по кістці у війні".

Наші союзники несли дотепер головний тягар війни, а ми не дали їм ще навіть стільки допомоги, скільки ми дозволили їм від нас надіятись. Причиною цього були частини перемоги противника, але "беручи всі обставини під увагу, ми не продукували стільки воєнних матеріалів, скільки ми можемо продукувати і не підвозили того матеріалу на боеві фронти на час і в такій кількості, яка потрібна, щоб виграти війну".

Далі в огляді сказано, що "ми находимось по середині року, який може бути рішенням у цій війні. Та 1942-й рік рішати війну тільки тоді, коли наші вороги не зможуть завдати смертельних ударів нашим союзникам ще поки цей рік скінчиться". Дома також зобов'язують, але ще далеко не все, що треба".

"Нема сумніву — говориться далі в огляді — що американський наріз рішення виграти війну; але треба сумніватись, чи ми всі здаємо собі справу з того, як тяжко треба працювати, щоб її виграти. Війна все ще далеко від нас, даючи часті та завзяту наших союзників. Та вона готова прийти ближче час, і то скоро, якщо ми не візьмемося за працю з більшим зав'язанням, ніж дотепер. Забагато людей є тої думки, що ми ведемо цю війну надвишкою наших засобів, нашої продукційної спроможності і нашого часу. Воно цілком не так.

"Ми маємо подостатком деяких засобів. Щодо інших ми належимо до бідних держав. Деякі з тих матеріалів треба спроваджувати з чужини з надрезанням людського життя. Інші мусимо заступати вироб-

які європейські держави з загарилими апетитами. Як будуючий лад буде поставлений на справедливих фундаментах, він привабить до себе багато безіменних героїв, котрі кров'ю своєю будуть той лад обороняти. Інакше за кількадесять літ прийдесть американському воякові той кривавий бізнес зачинати наново.

НАШІ ПРИМУШУЮТЬ УКРАЇНЦІВ ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ.

ВАШИНГТОН. — Згідно з повідомленням Бюро Воєнних Інформацій, радіопередача з Берліна розкрила, що нацисти забирають незвичайно багато робочої сили з України.

З тої самої радіопередачі видно, що Україна потерпіла найбільше від нацистської політики, на підставі якої гітлерівський уряд примушує робітників окупованих країн переїздити до Німеччини, де вони заступають німецьких робітників, яких забирають до війська.

"Дотепер, — говориться у берлінській радіопередачі, — вдалось вислати більше як 50,000 українських робітників до воєнних індустрій Німеччини, так, що Україна має тепер найбільше число своїх робітників на праці в Німеччині, більше ніж яканебудь інша країна".

Радіопередачу закінчено обіцяною, що число примусових робітників в Німеччині, привезених з інших країв, поважно збільшиться вже в найближчих тижнях.

10% SAVED NOW OR 100% TAKEN BY THE AXIS LATER!

BUY WAR BONDS

ває. Зладив посмертний обід... На двір запереху, очей не може розплющити, але це нічого. В хаті тепло і йому тепло. В цілім тілі розливалось тепло, а замешлянина так лютувала і товкла, аж страшно... лісом гуділо...

І гудіти і шелестить ненастанно. Це ж ліс велитень — це листя так шелестить... дубина тота золота!

(Кінець буде).

За Тиждень

Зберігання Матеріальних Засобів

Злучені Держави посилюють всілякого роду матеріали до всіх країн, що змагаються за свободу. Через це стало дуже важливою справою, щоб ніщо з тих матеріалів не марнувалося. Америка має великі, фактично чи не найбільші, природні багатства у світі, але завдання, яке собі американський нарід поставив, таке велике, що його можна буде виконати тільки при якнайбільшій оцінності.

Минулого тижня Рада Воєної Продукції видала кілька розпорядків, з яких видно, в чому є недостаті і на чому треба шадити. І так наказано, що від тепер робітні одежі мусить мати менше кишень, менше гузіків і спряжок, та що на неї має бути вживати менше тканини. Розпорядок відноситься до всякого роду „оверолів“, робітних штанів, менше тканини. Розпорядок обмежує кількість гуми, якої вживається для виробу деяких предметів військового лаштунку.

Загрозою для цілого воєнного зусилля може стати нестача сталі, запотребована якою постійно зростає. Мішана англо-американська Комісія Продукції і Засобів старатиметься розв'язати цю проблему спільно для Америки й Англії. Спеціальна американська сталева місія виїде на дніх до Англії, щоб там виробити плани більш доцільного використання сталі Об'єднаними Державами.

Повітряний Транспорт

Наслідком величезної віддалі між деякими фронтами і осередками, де виробляється воєнний лаштунок, швидко збільшується потреба повітряного транспорту. Вже тепер пасажирські літаки, які ще недавно перевозили людей з одного американського міста до другого, доставляють всякого роду воєнний лаштунок понад південну частину Атлантичного океану і понад Африку далі на схід.

Минулого тижня компанія Трансконтинентал енд Вестерн Ейрвейс проголосила, що вона висилатиме п'ять разів на день літаки через Атлантичний океан, виконуючи доручення армії. В найближчому часі будуть вислати їх 24 рази на добу, що години новий транспорт. Це є доказом, що повітряна комунікація може стати головним засобом постачання армій потрібним знаряддям на всіх розкинутих фронтах.

Міжсоюзна Комісія для Справ Персоналу

Створено Міжсоюзну Персональну Комісію для полегдження справ зв'язаних зі службою горожан однієї держави у військових частинах другої. Комісія складається з сімох старшин і буде полегджувати прохання американських горожан, що служать у військах Об'єднаних Держав і хочуть перенестись до американських частин, як теж прохання горожан Об'єднаних Держав, що служать в американських частинах, а хочуть перенестись до армії своєї держави. Головою комісії є генерал бригади Гай В. Генрі.

Різдвяні Подарунки для Вояків

Департаменти війни, флоту й пошти постановили, що різдвяні пакунки для жовнів поза Злученими Державами мусять бути вислані перед першим листопадом. Згідно з існуючими постановами пакунки висилані поза межі Злучених Держав не сміють важити більше як 11 фунтів, і не можуть мати більше як 18 цалів довжини та 42 цалів в обводі; хоч цей припис остає в силі, поштовий департамент просить громадянство, щоб різдвяні посилки не були більші, як звичайна коробка на черевик, та щоб не важили більше як шість фунтів. Харчів краще не посилати, а одягу тільки тоді, коли хтось просив, щоб йому її послати.

Мета Ворожої Пропаганди

Ворожі радіопередачі стараються тепер, більше, ніж звичайно, викликати між американським населенням почуття поразки. Використовуючи момент, коли військові успіхи та сила Осі досягнули свого вершка, ворожі пропагандисти стараються спаралізувати воєнне зусилля Америки тим, що представляють положення Об'єднаних Держав як безвихідне. Вони вперто повторять, що Об'єднані Держави мають забагато фронтів, що вже запізно починати денещу офензиву, та що американці постійно тратьють одну надію за другою, на яких то надіях вони могли були будувати свої плани на успіх.

Ясно, що ворожа пропаганда мусить „кувати залізо поки гаряче“, себто хвалитись своїми успіхами, поки вони ще є. Та сама отя локванність, з якою вони це роблять, вказує, що вони самі не думають, щоб їх успіхи були довготривалі. У ворожій пропаганді замітно дуже виразну нотку нетерпеливості, а то й страху саме у тій настирливості, з якою вона говорить про певну поразку Об'єднаних Держав в час, коли Держави Осі самі є в страху перед союзною офензивою.

Боеві Фронти

Минулого тижня американські боеві сили заатакували ворога на суходолі, на морі і в повітрі що найменше на чотирьох точках безмірного фронту Другої Світової Війни. Від білих скель біля міста Довер в Англії, по розпарені джунглі Соломонових Островів ворог відчув, що „енкі вже прийшли“ і що вони не думають відступати.

ПАРТІЯ ПРАЦІ МАЄ СВОГО КАНДИДАТА.

НЮ ЙОРК. — Ньюйорська Партія Праці видвинула до ньюйорських губернських виборів свого власного кандидата. Ним є Дін Альфанс, мало відомий в ширших політичних колах Нью Йорку. Його уважають за слабого кандидата проти Джана Бенета, чи Томаса Дюя, котрий має бути кандидатом від Республіканської Партії.

Співпраця Америки з Вільними Французами

Приблизно місяць тому, в роковини зруйнування Бастилії, видано у Вашингтоні повідомлення, що голова Вільних Французів, генерал Шарль де Гол, призначив своїх військових представників, що будуть співпрацювати з американською армією, флотом і повітряними силами. Факт, що це проголошення зроблено в день найбільшого французького національного свята, підкреслює вагу цієї події. Хоч офіційно Америка не признає команди Вільних Французів за „французький уряд на вигнанні“ і хоч американське представництво все ще існує при уряді у Віші, то дійсна співпраця ведеться з тими, що продовжують боротьбу за волю Франції і усього людства.

Як відомо, частина французьких колоній визволилась від панування уряду у Віші і має управи зложені з Вільних Французів. Американські консулярні представники і військові команди знаходяться майже у всіх таких французьких колоніях, де співпрацюють з місцевою владою так, як Вашингтонське правительство співпрацює з генералом де Голем.

Прикладом цього може бути Французька Підрівнікова (Екваторіальна) Африка. Злучені Держави признали недавно свого представника, який урядом в консуляті в Брацавілі, столиці цієї колонії. Вона знаходиться в джунглях над рікою Конго і має найсильнішу радіостанцію в Африці. На вузьких вулицях Брацавілі можна побачити французьких кольтніальних жовнів, американських і англійських вояків, верхівців на верблюдах, танки і автомобілі. Щоденно над містом пролітають американські бомбовики, пересилані повітрям зі Злучених Держав на африканські і азійські фронти. По ріці Конго плывуть пароплави, навантажені матеріалом для Союзників. Хоч підсоння там гаряче й вогке, з двома дощевими сезонами в рік, хоч в околиці появляється ще часто страшні пошесть спячки, Брацавілі оживлене тепер як ніколи, бо воно лежить на важному шляху з Америки до Судану, Єгипту, Лівії, Іраку, Ірану, а далі Індії і Хіни.

Французька Підрівнікова Африка приймає до колонії Камерун, яка теж в руках Вільних Французів, і до бельгійської колонії Конго. Столиця Конго, Леопольдсвіл, є кінцевою стацією літаків „каліперів“, що прилітають туди з Маямі на Флориді. Під владою Вільних Французів знаходяться також важні колонії на островах Тихого

Океану. В Новій Каледонії, що віддалена яких 750 миль від Австралії, знаходиться велика американська залога. Поверхня Нової Каледонії всього 8,500 квадратних миль, населення там тільки 50,000, але острови ці дуже важні для охорони морських шляхів з Америки до Австралії і Нової Зеландії. Окрім того в горах тих островів є великі поклади важних металів, як нікель, хром, антимон і мідь. Завдяки Вільним Французам ті метали не попали в руки Держав Осі і помагають тепер воєнному зусиллю Союзників. Американські війська охороняють французькі острови Тагіті та інші менші посілости на Тихому Океані, зустрічаючи скрізь дружну співпрацю місцевої влади.

Американські вояки, танки й літаки, разом з відділами Вільних Французів, стоять на стратегічних становищах в Сирії, де загороджують дорогу військам Держав Осі до нафтових піль Іраку. До посіостей, над якими має прапор Шарля де Гола, належить тепер також острів Мадагаскар, при захопленні якого брали участь, поруч з британськими частинами, також американські воєнні кораблі й літаки. А біля берегів Америки, на островах Ст. Пер і Мікелон, що лежать недалеко Ньюфаундленду, влада знаходиться в руках Вільних Французів, що тісно співпрацюють з урядами Канади і Злучених Держав.

Для повноти картини треба ще додати, що п'ять невеличких французьких кольтніальних берегах Індії не признають влади у Віші і підлягають урядові де Гола. Разом французька територія, що має більше, як мільон і чверть квадратних миль протгору і 10 мільонів населення, бере активну участь в боротьбі з Державами Осі.

Загальна Рада — ФЛІС.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЛУДЛОВ, МАСС.

На А. Ч. Хрест.

На св. Петра і Павла деякі члени і членкині нашого відділу попросили на Українську Галю наших Петрів і Павлів, як і більше членів. Членкині приготували смачну перекуску, а предс. Д. Харко гарно усіх привітав, а при кінці вівзав присутніх зложити жертви на Америк. Червоний Хрест. Жертвували по \$1: К. Сліпещкий, М. Мельник, А. Щурко, Роз. Яворська, А. Курта, Мар. Яців, І. Дибель, Мар. Гаврилович, А. Поплавська, Т. Гнатів, М. Пукіш, Д. Харко, В. Лазар, Кат. Черняк, а \$1.50 Семко. Мих. По 50 цент.: П. Павлів І. Приступа, Мар. Вензель, Жовта Анна, А. Лисевич, а по 25 ц.: Фесик А., Іл. Гнатів, П. Хомин, К. Зворич 15 ц. Разом передано А. Ч. Хрестови \$20, а з попереднім \$60, про що згадано в місцевій газеті.

І. Приступа.

ПОНКЕРС, Н. Я.

У допомозі воєнним зусиллям.

Наша громада, що правда, не дуже дає про себе знати в українських газетах, але в наших місцевих згадують за нас часто. Та ми не є позаду тої всьої праці, про яку пишеться у нашій „Свободі“, а яка звернена на те, щоб допомогти нашому урядові виставити добру армію, її добре узброїти, як теж дати державі матеріальні засоби, щоб вона те все могла виконати. Отже подам, що маю на списі вже 125 наших українських

ТОВАРИСЬКА ПРИСЛУГА ТОВАРИШЕВІ ВИПРАВИ. — Канадійські командос, що особливо вславились в рейді на Діеп, ведуть попід боки раненого свого товариша, висівши на британську землю по дев'ятьгодинним бою. Звернім увагу на крик! Це німецький.

Америка Мобілізує Величезну Робочу Силу

Злучені Держави мобілизують найбільшу в історії світа робочу силу для боротьби з утистком і агресією держав Осі. Голова Комісії Робочої Сили, Пол МекНатт, заявив з цього приводу, що „кожний американець мусить брати участь в цій тотальній війні. Вже тепер кожний третій американець у віці між 20-тим і 69-тим роком життя або служить в армії, або працює при воєнному виробництві чи при транспорті зброї і лаштунку на воєнні фронти. На Різдво кожний другий американець буде брати таким робом участь у війні“.

Згідно з підрахунком Комісії Робочої Сили, яку встановлено для того, щоб як найуспішніше змобілізувати й використати робочі сили країни, в Америці тепер знаходиться на праці або в рядах армії приблизно 55 мільонів людей. Більше як 2 мільони з того числа служать у війську, біля 9 і пів мільона працюють на фармах при продукції харчів, решта працює у різних ділянках промислу, транспорту і товарообміну. Взагалі здібних до праці людей, включаючи жінок і молодь нижче поборового віку, Америка має 70 до 75 мільонів.

Розбудова воєнних індустрій Злучених Держав поступає швидко вперед. Є вигляди, що між січнем 1942-го року і січнем 1944-го року кораблеве будівництво потроїться. Також потроїться число робітників, зайнятих при виробництві зброї. В 1944-му році у фабриках літаків працюватиме чотири рази стільки робітників,

хлопців, що пішли обороняти нам дорогу американську землю. Між іншим, відійшов уже до армії як капітан-лікар наш український лікар, д-р Е. Майчик, якому спрдажала наша громада гарну прощальну гоштинку.

В нашій церкві о. М. Кінаш нагадує нам нераз наші громадські обовязки в справі допомоги А. Ч. Хрестови і щодо закупа Воєнних Бондів. Над акцією допомоги А. Ч. Хрестови особливо працює пані А. Кмеч.

Наша громада закупила пилу досі державних бондів на більше як 75,000 доларів, що нам відоме, а є далеко більше. А тепер взялись ми за акцію збірки фондів на U.S.O. і певні, що й вона вдасться.

В. Мандзіл.

Президент Рузвельт, розпорядком з червня 1941-го року ще раз підтвердив, що правительство є рішуче проти дискримінації при найманні на працю, чи прийманні на вишкіл ізза ріжниць у походженні, расі чи в колірі шкіри. Труднощі, які приносять з собою тотальна війна і зв'язане з нею народне господарство, треба розв'язувати шляхом співпраці робітників, підприємців, правительства й інших чинників, вживаючи для цього переговорів та добровільних засобів полагоди, необхідних для цього, щоб все налагодити як слід у нових обставинах.

Не-горожане можуть працювати у всіх індустріях, що виробляють воєнні матеріали, за винятком таких, які означено як „тайні“ або „обмежені“. В таких випадках мусять одержати спеціальні дозволи від команди армії або флоту. Фабрики літаків будуть наймати на працю жінок у більшому числі ніж дотепер. Показалося, що жінки добре надаються до такого роду праці.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

С. С. С. — Ми старались виправити вірш, але не їде. Та бачимо, що його видрукувала інша газета. Тому п'ятдесят літ, ще можна було таке робити в провінційних газетах, а тепер годі. Ми дуже шануємо, як у тому випадку, тих, що стараються в такий спосіб висказувати свої почування. Та вірте нам, що булоб далеко краще, колиб вони писали прозою. Тоді легко виправити мову, якщо зайшла потреба, а це потрібне звичайно тоді, коли пише по українськи хтось з тих, що тут родились.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ“

Прохаємо читачів „Свободи“, що змінюють свою адресу, вивопити оцей бюлетень, подаючи доконче стару й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вислати його в листі з 10 ц. поштовими аначками до адміністрації „Свободи“.

Число відділу _____
Ім'я й назвище _____
Стара адреса _____
Нова адреса _____
Пошта _____

У ЦІ ЧАСИ, КОЛИ ЗАХІДНІ ДЕМОКРАТІЇ в боротьбі проти тоталітарних диктатур шукають способів мирної співпраці народів і держав, одною з книжок справді на часі є книжка про Україну, її минуле й сучасне:

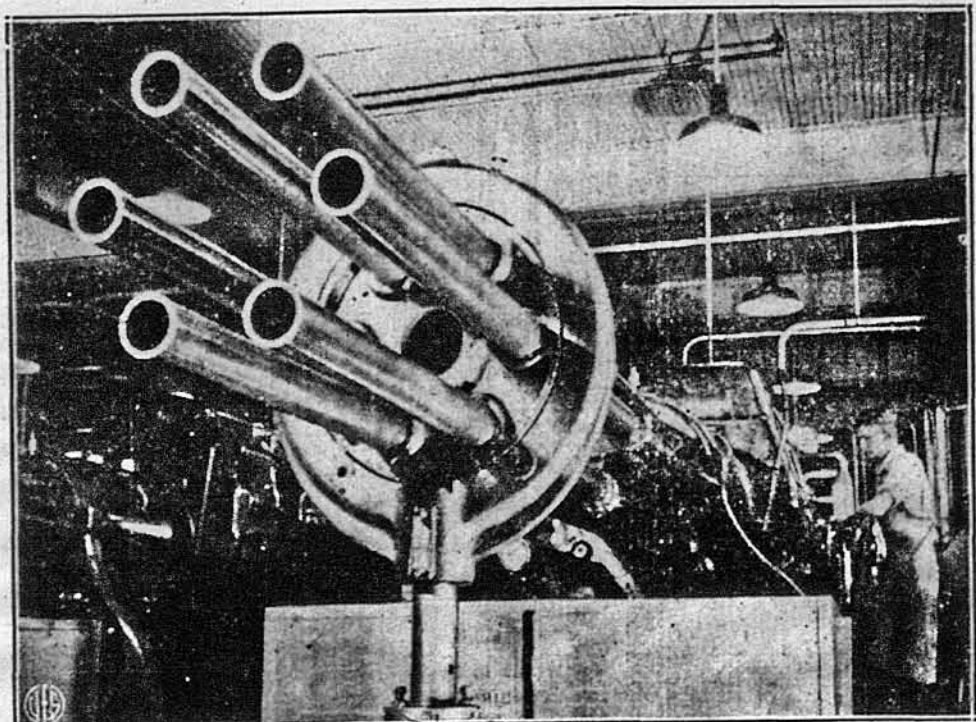
„ІСТОРІЯ УКРАЇНИ“ проф. МИХ. ГРУШЕВСЬКОГО в англійському переводі: A HISTORY OF UKRAINE By MICHAEL HRUSHEVSKY
СТОПІН 629 4 КАРТИ (мапи) PRICE \$4.00

Для замовлення виріжте нижчий купон і зашліть зо замовленням.

ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ“, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Посилаю осьтут _____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу вислати мені _____ примірників Історії України проф. Михайла Грушевського в англійським перекладі.

Ім'я _____
Адреса _____
Місто _____
Стейт _____

ТО НЕ ДУЛА ГАРМАТ, ХОЧ ЗАВДАЮТЬ ВОРОГАМ ШКОДУ ІНШИМ СПОСОБОМ. — Це бачимо на образку автоматичну машину, що обрабляє сгільна. Передше вона була вживана для виготовлювання кас, „кеш-реджістер“, а тепер, по переробці, служить для виробу зброї.

Жіноча Сторінка

Воєнні Подружжя

Нема сумніву, що навіть у його подружжя! — Здавалося, коли війни провадилися, що ці подружжя витискали при помочі каменю та лома, діялися такі речі, як це, далеким поколінням годі буде забути! Лихо було у цьому, що молоді люди дружилися своє принагідне кохання весільним обрядом, хоч час не дуже для цього навався. Воєнні подружжя напевно мусіли мати кожна епоха збройних конфліктів, бо природа, дбаючи, щоб не вигинув людський рід, так зручно поведе усе, що й дружилися люди, не зважаючи на нещасне завтра, і дітей родилися за війни більше, ніж у мирних часах. Кінчилися вона, і за одну-дві десятиліття виповняються прогалини у людях, зтираючи безслідно недавнє смертоносне живов.

Але від останньої великої війни у жіночій генерації назва „воєнного подружжя“ прийнялася як синонім нетрівкого та мововартісного подружого зв'язку. В Америці про „Вор-мередж“ з останньої війни говориться так само легковажно, як говорилось у старому краї, де навіть для дітей з такого подружжя приміювали більш строгу мірку оцінки ще довгі літа після цього, як війна — покінчилася. Тямлю зі шкільних літ про одно дівча, що в школі і забаві визначалося між дітьми непоправно поганою поведінкою. Скільки разів в дома ми розказували родичам про якийсь вичин цю дитину — родичі все перекидалися між собою заввагою. „Щож кращого могло вийти з „воєн-

коли цих почувань ще й нема часу провирити, а молодята мусять розлучитися на. Бог знає, як довгий час.

Нігде правди діти, але психічне наставлення молодих людей є сьогодні незвичайно пригоже для таких зв'язків. Хлопець, який у військовому однострою приїжджає на відпустку, здає собі вповні справу з цього, що його позиція у відношенні до дівчат значно покращає. Коли ще недавно він був свідомий цього, що не може мріяти про подружжя та родину, поки не досягне будь-якої заріркової остої — сьогоднішнє його положення є таке саме, як цього, що для військової служби полишив добрий цивільний джаб. Перед одним і другим таке саме нещасне завтра, а в разі повороту, праця від самої долини. Отже, чому не спробувати і стати легким коштом шановним, жонатим чоловіком, коли стан такий не пстигає за собою ніяких немилних коїсеквенцій?

Коли іде про дівчат, то вони теж заховуються тепер у цілком своєрідний спосіб, і зі страху, що через війну маліють їхні вигляди на подружжя, стають дуже радо „воєнними відданими“, приймаючи будь-яку принагідну подружню оферту. Вже безліч таких відданих попримічувався в околицях військових вишкіль, старанісх жити зі скромної чоловічої плати чи дрібної заріркової праці. Війкові власті прямо остерігають дівчат перед такою долею, яка є жалюгідна і непереносна, та звизають родичів, щоб вживали своїх впливів та не

допускали до цього роду зв'язків.

Іншою є справа подружжя між молодими людьми, які ще до війни його планували, а війна цьому перешкодила забираючи хлопця до війська. Чи дружитися і зараз розлучити, чи ждати з подружжям на кінець війни? На це питання треба шукати відповіді у кожному поодинокому випадку. Бо є люди, для яких морального самопочуття та психічної рівноваги треба свідомості цього, що — щонебудь не сталося — вони нероздільно належать одно до другого. Іншим знова треба добре застановитися над цим, чи на їх сили булоб перенести такий життєвий удар як це, що одно з них може повернутися з війни калікою, одиницею, неспосібною до праці, знищеного тілом та душею. Може краще для кожного з них оставити вільним, незв'язаним подружжям, а по війні — в разі нещастя — кожному з окрема шукати способів повороту до життя та забути жадливого минулого.

Та як не рішались молоді люди у своїх подружних справах — треба тямити їм, що війна не покінчить собою всіх справ, які вимагають героїстичного самопосягання. Багато треба їх буде ще й описати цього, щоб наладнати та привернути до правильності життя між одиницями, у родині та громадянстві.

Клявдія Олесницька.

Як Плекати Немовлятку?

Купання.

Купати дитину треба щоденно і все в одній порі. Найліпше перед годуванням. Температура в хаті повинна бути 72 до 76 ступнів, не тепліше, бо чим тепліше в хаті, тим скорше дитина потім простудується. Температура води в купелі має бути 90 до 95 ступнів. Зменшувати температуру води з часом, як дитина підрастає. Купати треба скоро і не довго. До купання уживати слабенького мила. Губкою чи шматком легонько обмити голову і не боятись того, що тімля м'ягеньке, обмити і помаленьку зчистити з неї тименицю. Ушка і ніс треба вимити і вичистити кінчиком мокрої шматинки і ніколи не уживати до цього щось гострого і твердого. Ніколи не треба вимивати рота маленькій дитині. По купелі треба добре витерти і напудрувати добре скрізь під ручками і ніжками рижовим пудром чи порошком. В гарячі дні треба ще крім купелі витерти мокрою губкою дитину, щоб легше духоту зносила.

Корм.

Найздоровіший і поживніший корм для дитини — грудне молоко. Годувати груддю треба доти, поки лікар не ска-

же, що час відлучити дитину. Крім того треба ще давати дитині шодня еок з помаранчі чи помідорів. Почати від одної ложечки, а збільшувати аж до вісім малих ложечок денно. Сок можна розпустити водою і трохи засолоджувати, але не вживати забагато цукру.

Вага і гімнастика.

Важити дитину треба щотижня, бо рівномірне і постійне прибування ваги, це є ознака доброго здоров'я. Трьохмісячна дитина має прибувати на вазі від п'яти до сім унцій щотижня. Не так важне точне, як постійне прибування ваги і коли того нема, то треба звернутися за порадою до лікаря.

Дитина потребує трохи мовуватися. Треба все повисити над колюською (але не занизькою) якусь яскраву забавку, щоб вона витягала руки до забавки, біла, ловила її. Зоставити розкрити і розповити дитину, щоб мала багато місця витягатися, дригати ногами, крутитися. Зоставити дитину для такої гімнастики літнюю порою на дворі і на сонці.

Шлушкові недомогання дитини.

Часто дитина, як тільки її нагодувати, зараз трохи віддає назад, виблює. Це стається тому, що забагато або за скоро воца зіла, але коли дитина здорова, то це їй не шкодить.

Коли блює часто, то це може бути знак, що дитина слаба на шлунок, або кишків і в такому випадку треба порадились лікаря.

Затвердження шлука у грудної дитини буває найбільше через недоживлення. Це часто нічого не шкодить дитині і як тільки вона дістане

ПІДПИРАЙТЕ СВОІХ БІЗНЕСМЕНІВ

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК
ВІРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІВ
"GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc."
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.

Має на складі РІЗНІ МЕБЛІ доброї якості, по дешевій ціні.
Telephone: FOrdam 5-4666

ПОЧИНАЮЧИ НИЗЬКО
Обсяг наших цін є цілковито заокруглений; ми можемо обслужити людину, яка бажає видати багато грошей, і таку, яка може видати дуже маленько. Крам, якого ми вживаємо, є першої якості, а наша услуга є завжди першорядна.
Ми починаємо нашу ціну дуже низьким числом, так, що особа в дуже уміркованих матеріальних умовах може нами послугуватися.
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

більше поживи, то зараз шлунок підбадьориться і кишки почнуть правильно працювати. Не треба давати ніяких лікарств на прочищення, ані не треба робити промивок.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

111-АКРОВА МОЛОЧНА ФАРМА

Лім 8 кімнат і всі господарські будинки. Всяка фермерська машинерія, 20 штук худоби, 2 коні, 800 штук дров. Земля дуже уроджайна. Близько ринку збуту в містечку. Василь продає з причини нестатку.

50-АКРОВА МОЛОЧНА І КУРЯЧА ФАРМА

Вся машинерія нова, молоко продаване по ціні, докладні ознаки, в околиці замешкалій селянами. Лім 35 миль від Нью Йорку.

SATZEWICH REAL ESTATE, 32 East 7th Street, NEW YORK CITY, N. Y.

НА ПРОДАЖ 16-акрова фарма, з цього є один акер бульбів, а газоліновому станцю та всім рухомим і не рухомим майном. 1 корова, курі і индик. Ціна \$5,500. Подвійну плати готівкою. — Готель на 8 кімнат зі всім меблями, в стейті Массачусетт, в яким продаємо пиво і вино. Ціна \$9,000. Три тисячі влати.

N. K. ARRY, STAFFORD SPRING, CONN.

НАЙДУТЬ ЗАНЯТТЯ

ДЯКОУЧИТЕЛЬ знайде посаду при укр. прат. церкві (юр. Преосв. Еп. Богдана) від місяця пересяє у. р. Головна умова — школа і діточий хор. Платня не більш \$100.00. Треба середні. Зголошення слати до: C. N. J. c/o SVOBODA 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДАР виласало кожному зразок (SAMPLE) Карпатського зразку з найліпшого гірського зілля, на недомогання жовтуха, печінки і шлунку. Велика пачка коштує 50¢.

● **ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ**, природне средство призначають тим, що страждають на апетит кашель, біль горла і задку. Пачка коштує 50¢.

● **ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ НОГИ**. Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на боксі. Велика пачка 50¢.

● **МІШАНІ КОРІННЯ**, на нестатність, брах апетиту, корі. Добре також на запал до горівки. Пачка 50¢.

Хто купить 4 пачки нараз вище згаданого зілля за \$2.00, дістану одну пачку даром.

Маємо всі лінійні зілля, листя, цвіт, кору, ягоди, корінь, лаван, живицю і т. д. Продаємо гуртом і деталю. Для шторників і продавців відповіли опуст. Замовлення посилайте на адресу: **UKRAINIAN BAZAAR, 170 E. 4th St., New York, N. Y.**

Д-Р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров. Аналіз крові для подружого салодства. Гемороїди й желіки лікується без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th St., NEW YORK CITY, Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісні години: 10—8; неділя 11—2. Жінка-доктор до обслугову. X & Флюроскоп.—Екзамінація \$2.00

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цією перевагою металевим труном, двома автоми, караваном, балсамуванням, вишуканим похоронним Дому і т. д. **\$295.00**

Всє, чого треба, з вишуканістю одні в належності за церковні відради й цимитар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛІТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347
Branch Office (Plain):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 5588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Заряджує погребні по ціні як низькій як \$150.
ОБСЛУГА НАКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛІДЕЛЬФІЮ І ОКОЛИЦІ
МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНІ І ВНОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Занимається похоронами в БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 156 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: MEtrose 5-5577

ПОВІТРЯНИЙ АМЕУЛЯНС. Ця сцена відбувається на летунським полі в Нью Йорку; відомім як Ля Гвардія Філд. В літаку сидить славна летунка мисс Рут Ніколе і приглядається, як „літаючі норски“ переносять раненого до літака, щоб його відвезти до шпиталю чи найближчої ратункової стації. Очевидно, що це є тільки „вправн“ на випадок летунського ворожого налету, себто підготовка до того, що може стати незабаром дійсністю.

Дарина запалала завистю. Тарзан відкинув її заливання, а заризикнував своїм життям в обороні йвети, її служниці.

Деякі пасажери корабля з вищого покладу бачили ту боротьбу Тарзана з моряками і тепер подивлялися його за відвагу і силу.

Люпін Джерер задумано мовчав. А далі він промовив: „А що сталосяб, якби ту свою дику відвагу і силу він повернув проти когось із нас?“

Тими словами Джерер хотів ослабити захоплення Тарзаном, як теж посяти сумнів про його чесноту. Ця його робота скоро дала ооч.

ТАРЗАН, ч. 622. Поганій воч.